

M^m

BİLANÇO

TÜRMOB AYLIK YAYIN ORGANI • SAYI : 200 • HAZİRAN 2013 5 5.00 TL • ISSN:1307-6620

BİLANÇO

2000

Ekonomik Rapor

Ekonomik Rapor

ISSN 1307-6620

TÜRMOB Adına Sahibi ve
Genel Yayın Yönetmeni

Nail SANLI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Ali Ekber DOĞANOĞLU

Yayın Kurulu

Nail SANLI
Ali E. DOĞANOĞLU
Ahmet FETTAHOĞLU
Ebru AYDIN

TÜRMOB

MU-DEN A.Ş.
tarafından yayınlanmaktadır
Yayın Türü : Yaygın süreli

Yönetim Yeri

Gençlik Caddesi No:107
06570 Anıttepe - ANKARA
Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)
Fax: (0.312) 232 50 73
http: www.turmobil.org.tr
e-mail:alid@turmobil.org.tr

Dizgi - Düzenleme

Tuncay TEKYILDIZ

Baskı

Fersa Matbaacılık Paz.San.Tic.Ltd.Şti.
Ostim 36. Sk. No:5/C-D
Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0.312) 386 17 00 (pbx)

Basım Tarihi : 07 Haziran 2013

Basım Yeri : Ankara
ISSN : 1307-6620

Dergide yayınlanan yazıların yayın hakkı

Bilanço Dergisi'ne aittir.

Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya
tamamı alıntı yapılamaz

Genel kurullarımız

Oda genel kurullarımızın büyük bölümünü tamamladık. Yüksek katılımı gerçekleştirdiğimiz genel kurullarımız meslek mensuplarımızın, meslek örgütüyle bütünleşmesini göstermesi açısından oldukça büyük öneme sahiptir. Bazı odalarımızda yüzde doksanlara ulaşan katılımı, hiçbir meslek örgütünde görmemiz mümkün olmamıştır.

Meslektaşlarımızın mesleğine, sorunlarına, örgütüne bir kez daha sahip çıktığını göstermesi, meslek camiamızın en önemli kazanımıdır.

Bir seçim sürecini daha acı ve tatlı anılarıyla geride bırakmak üzereyiz. Bu meslek örgütünün ortak paydası olan ve bizim beraber olma harcamız olan mesleğimize her zamankinden daha çok sahip çıkmak ve birlikte hareket etme sorumluluğu ile karşı karşıyayız.

Biz birlikte mücadele ettiğimiz sürece, birliğimizi dayanışmamızı koruduğumuz sürece, meslek örgütümüzün önünde hiçbir güç duramaz. Seçim sürecini geride bırakarak, ülkemiz için, mesleğimiz için, dayanışma içerisinde mücadelemizi sürdürmeliyiz.

Genel kurullarımızda, önümüzdeki üç yıl boyunca görev alacak, oda yönetim, denetim ve disiplin kurulları ile TÜRMOB delegelerinin seçimlerini gerçekleştirdik. Seçilen tüm arkadaşlarıma başarılar diliyorum. TÜRMOB çatısı altında meslektaşlarımızla, delegelerimizle, Oda kurullarımızla, Oda başkanlarımızla mesleğimizi elbirliğiyle yarınlara güvenle taşıyacağımıza olan güvenim tamdır.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağımızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik.

Gelecek sayımızda
buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI / Genel Başkan

Oda genel kurulları gerçekleşti

Önümüzdeki üç yıl için görev alacak odaların yönetim, denetim ve disiplin kurulları ile birlik temsilci seçimleri yapıldı. Bazı odalarda çekişmeli geçen seçimler, meslek mücadelesine yeni projeler sunan bir sürecin yaşanmasına da imkan verdi.

TÜRMOB çatısı altında örgütlenen 90 bin meslek mensubunun bağlı olduğu 76 Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve 8 Yeminli Mali Müşavir odaları önümüzdeki üç yıl için görev yapacak, yönetim, denetim, disiplin kurulları ile üst birlik delegasyon seçimlerini gerçekleştirdi.

Nispi temsil sisteminin sıkıntılarının bir kez daha görüldüğü seçimlerde, yüksek bir katılım sağlandı. Seçim süreci meslek mücadelesine yeni projeler sunulan bir süreç olarak da değerlendirildi.

TÜRMOB Genel Başkanı Nail

Sanlı katıldığı genel kurullarda gerçekleştirdiği konuşmalarda, ortak paydanın meslek olduğunu vurgulayarak, “Dünya görüşümüz, hayata bakış açımız ne olursa olsun, ortak paydamız olan mesleğimizin geleceği için hep birlikte mücadele etmek zorundayız. Mesleğin geleceğinin önüne, kendi çıkarını koymaya kimsenin hakkı yoktur. Bu meslek örgütü için mücadele eden her kes önce mesleki çıkarları ön planda tutmak zorundadır. Yıllardır devam eden bu anlayışın, bu dönemde de devamı mesleğimizi yarınlara güvenle taşımada en büyük gücü oluşturacaktır.

Ayrışmanın, ötekileşmenin prim yaptığı ve yoğunlaştığı bir dönemi yaşıyoruz. Ayrıştırmanın, ötekileştirmenin kimseye bir faydası olmaz, çatışma ortamları bu ülkeye yıllardır en büyük zararı verdi.” dedi.

Genel Başkan Sanlı barış sürecine ilişkin yaptığı değerlendirme de, “Ülkemizin bir bölümünde akan kanın durması, silahların susması, hepimizin temel isteği ve arzusu oldu. Barışın gelmesini, kardeşliğin yeşermesini ve boy vermesini arzu etmeyecek birinin olacağını düşünmüyorum. Bu sürecin hassasiyet-

ler dikkate alınarak, şeffaf bir şekilde yürütülmesi büyük yarar sağlayacaktır.

Umarım ve dilerim ki, sonsuza kadar bu güzel topraklarda kan akmasın, analar ağlamasın.

Bu meslek örgütü barıştan yanadır, bu meslek örgütü özgürlüklerden yanadır, bu meslek örgütü demokrasiden yanadır. Bu aynı zamanda bizim sivil toplum kuruluşu olmamızın da bir gerekliliğidir.

Toplumun tüm kesimlerinin demokratik haklarını özgürce, hiçbir baskı görmeden kullanmalarını arzu ediyoruz.

Demokrasinin olduğu yerde, özgürlüklerin olduğu yerde, şeffaflığın olduğu yerde karanlık olmaz, kirliliği işler, kirliliği hesaplar olmaz. Bu-

nun için demokrasi diyoruz, özgürlük diyoruz, şeffaflık diyoruz.”

TÜRMOB Genel Başkanı Sanlı ekonomiye ilişkin yaptığı değerlendirmede, “Ekonomimizin olumlu yanlarının yanı sıra bazı zayıf noktaları olduğunu da görmemiz gerekiyor. Türkiye ekonomisinin uzun yıllardır en büyük sıkıntısı cari işlemler açığıdır. Maalesef bu sıkıntımız devam ediyor. Cari açığı düşürmek için frene bastık, bu kez de büyüme rakamları hızla düştü. Türkiye işsizine iş bulmak için, ekonomiyi ayakta tutabilmek için, yeni yatırımlar yapabilmek için en az yüzde 5 büyüme zorunda.

1923 yılından bu yana 580 milyar dolar cari işlemler açığı verdik. Türkiye cari işlemler açığı sıralamasında 2011 yılında dünyada ikin-

ci, 2012 yılında ise sekizinci sırada yer aldı.

Bana göre toplumumuzun en büyük sıkıntılarının birisi de borç. Elbette geçmiş yıllara göre faizler oldukça düştü, borç uzun vadeye yayıldı. Yinede Türkiye'nin ekonomik yapısında 229 milyar dolar iç borç ve 337 milyar dolar dış borç oldukça yüksek ve bizim zayıf noktalarımızdan birisi olarak devam ediyor.

Tüketicilerin bankalara borcu 201 milyar lira, vatandaşların bankalara kredi kartı borcu 72,2 milyar lira. Ailelerin her 100 liralık gelirine karşılık 48 lira borcu bulunuyor.”dedi.

Genel Başkan Sanlı mesleğin yeni bir sürece girdiğini vurgulayarak, “Uluslararası gelişmeler, yapılan çalışmalar mesleğin değişim ve

dönüşüm süreci yaşadığını göstermektedir. Meslek örgütü olarak bu sürecin, mesleğin yararına gelişmesini sağlayacak zeminini hazırlamak amacıyla çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Gelişmeleri yakından takip ederek, meslek mensuplarımızın istifadesine sunma gayreti içerisindeyiz.

Maalesef meslek örgütümüzün, mesleğimizin gelişmesini güçlenmesini istemeyen önemli bir kesimin olduğunu da sizlere ifade etmek isterim.

Kim ne yaparsa yapsın, bu meslek örgütü dün olduğu gibi, bugünde, yarında önlerine çıkan sorunları bir bir aşarak hedefe mutlaka ulaşacaktır. Biz elbirliğiyle bu bayrağı en yükseğe dikeceğiz. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın.

Bu mesleğin gelişmesini istemeyenler, küçük çıkarlarını mesleki çıkarların önünde görenler, mesleğe ve ülkeye ihanet içindedirler. Bu meslek örgütü, onlara en iyi cevabı verecektir.

Ben şimdiden seçilecek tüm arkadaşlarıma başarılar diliyorum. Bu yarış, bu çaba mesleği bir adım daha ileriye taşıma yarışı ve gayretidir.

Kırmadan, dökmeden mesleğimize ve bizlere yakışır bir süreci daha tamamlayacağımıza olan inancım tamdır.”

Mesleği son yıllarda en çok hareketlendiren, heyecanlandıran düzenlemelerden biri olan TTK'nın

yapılan değişikliklerle taşıyıcı kolonlarından birini kaybettiğini vurgulayan Sanlı, “660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile, “Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu” oluşturuldu. Kamu gözetimi, bir dünya uygulaması olup, muhasebe mesleği açısından önemli düzenlemeleri getiren, beklenen ve sürpriz olmayan ancak yeni Kuruma verilen yetkiler açısından sürpriz bir gelişme olmuştur.

Aslında 660 sayılı KHK daha önce 2008 yılında kadük olan “Türkiye Denetim Standartları ve Kamu Gözetimi Kurumu Kanun Tasarısı” ile kamu gözetimi düzenlenmek istenmişti. Üstelik kadük olan bu Kanun tasarısı Dünya uygulamalarına daha uyumlu ve meslek örgütümüz TÜRMOB açısından kabul edilebilir bir yapıdaydı.

660 sayılı KHK yayımlandığı Kasım 2011’de temel faydası olarak; ülkemizde bulunan bağımsız denetim alanındaki parçalı, çok başlı ya da bölünmüş olarak ifade ettiğimiz yapının sona ermesine neden olması görülmüştü.

Zira ülkemizde çeşitli alanları düzenleyen SPK, BDDK, Hazine Müsteşarlığı, EPDK vb kurum ve kuruluşların bağımsız denetime ilişkin farklı düzenleme ve uygulamaları (SMM/YMM) meslek mensuplarını yıllardır sıkıntı içine sokan çok başlı yapı söz konusu iken KHK ile bağımsız denetim

alanında tek başlı bir yapıya geçiş sağlanmaktaydı.

660 sayılı KHK'nın yayımlanmasıyla ülkemizde bağımsız denetim alanında çok başlı yapının sona erdiğini düşünmüştük. Ancak sonrasında birer birer kurumlar yetkilerini geri almaya başladılar.

Aralık 2012’de 6362 sayılı yeni Sermaye Piyasası Kanunu ile SPK, yine aynı Kanun ile 5411 sayılı Bankacılık Kanununda yapılan değişikliklerle BDDK, bağımsız denetimde gözetim yetkilerini geri aldılar. Son olarak “Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve KHK’lar da değişiklik yapan Kanun” ile, TTK'nın 397. maddesine yapılan ilaveyle denetim dışı kalmış şirketlerde eski murakıplık sisteminin yerini alacak denetim esaslarını belirlemek üzere Gümrük ve Ticaret Bakanlığı da yetki almış oldu.

Bu talepleri haklı karşılamak mümkündür.

Ancak Söz konusu yeni yetkiler, 660 sayılı KHK'nın faydalı olarak gördüğümüz çok başlı yapının sona ermesi bir yana, bu yapıyı daha da derinleştirmiş, bağımsız denetim alanında çok sayıda otoritenin ortaya çıkmasına neden olmuştur ve KGK'yı kuruluş ve varoluş gerekçesinden uzaklaştırmıştır.

Bağımsız denetim; muhasebe mesleğinden ayrı bir meslek değil, muhasebe mesleğinin teknik bir uzmanlık alanıdır.

Bu nedenle; gerek 660 sayılı KHK'da gerekse "Bağımsız Denetim Yönetmeliği"nde bağımsız denetimin ancak meslek mensupları (SMMM ya da YMM ruhsatı almış kişiler) tarafından yürütüleceği amir hüküm olarak esas alınmıştır. Ancak; Yönetmelik incelendiğinde; bağımsız denetim faaliyetinin uygulayıcı yönü olan meslek mensubu ve TÜRMOB ile herhangi bir işbirliği ve istişarenin öngörülmediği anlaşılmaktadır.

Oysa; uluslararası uygulamalarda başta ABD'de Kamu Gözetimi Kurulu ve Avrupa Birliğinin çoğu ülkesinde; bu Kurulların meslek örgütleriyle istişare halinde ve uyumlu bir şekilde çalıştıkları görülmektedir.

Denetçilerin sicilleri ve kütükleri üyesi buldukları meslek örgütlerinde tutulmakta; Denetçi eğitimle-

ri dahil tüm mesleki eğitimler ve denetim sınavları ile birlikte tüm mesleki sınavlar meslek örgütleri tarafından yapılmaktadır. Denetçilerin disiplin dosyaları da meslek örgütlerinde takip edilmektedir.

Bu kapsamda Kamu Gözetim Kurullarının odaklandığı nokta yapılan bağımsız denetimin denetim standartlarına uygunluğunun gözetimi olmakta, bu çalışmayı yürütürken her türlü bilgiyi meslek örgütünden elektronik ortamda bir işbirliği içinde temin etmektedirler. Bu güzel bir işbirliği örneğidir ve temeli gözetim kurullarının bazı yetkilerini meslek örgütlerine devretmesi veya paylaşması ile mümkündür.

Ülke kaynaklarının etkin kullanımı açısından en uygun yol TÜRMOB eğitimlerinin KGK tarafından kabul görmesidir.

Özellikle genç meslektaşlarımızın bağımsız denetim yapma yolunda önlerine çıkarılan engeller kabul edilemez.

Bu söylediklerimizi mutlaka gerçekleştireceğiz. Dünya uygulamaları bu yöndedir. Suyun akışını tersine çeviremezsiniz. Bugün yaşananlar ülkemize zaman kaybı yaşatmaktan başka bir şey değildir.

Bu meslek örgütü kısa sürede büyük başarılar imza attı. Önemli kazanımlar elde ettik. Kendi imkanlarımızla ülke genelinde alt yapılarımızı tamamladık."

Genel Başkan Sanlı bu dönemde yapılan çalışmalar hakkında da genel kurullarda bilgi verdi.

TÜRMOB Yönetim, Denetim, Disiplin kurulu üyeleri de yaptıkları görev dağılımı ile Oda Genel Kurullarına katıldılar.

Genç nüfustaki yüksek işsizlik kaygı veriyor

Uluslararası Çalışma Örgütü'ne göre küresel bazda 75 milyon genç iş bulma çabası içindeyken, Dünya Bankası tarafından yapılan gözlemler yükselen piyasa ekonomilerinde 262 milyon gencin ekonomik anlamda gayri faal durumda olduğu hususuna işaret etmektedir.

Son 30 yıllık dönemde ülkeden ülkeye farklılıklar göstermekle beraber başta gelişmiş ülkeler olmak üzere genelde işçi kesiminin, emeğin ulusal gelirden aldığı payda önemli bir azalma gözlemlenirken, sermaye kazançlarında dikkat çekici bir artış meydana geldi. OECD tarafından yapılan bir çalışmaya göre 1990 – 2007 döneminde işçi kesiminin gelir payında sınıri sektör bazında meydana gelen azalmanın yüzde 80 kadarı, toplam faktör –üretim unsurları – verimlilik artışları ile sermaye yoğunlu-

ğundaki artıştan kaynaklandı. Diğer taraftan emekçi sınıfın ulusal gelirden aldığı payında gözlemlenen erozyonun yüzde 10 kadarına ise küreselleşme sürecinin yol açtığı tahmin ediliyor. Özelleştirmeler sonucu toplam mal ve hizmet üretiminde kamu kesimi payının gerilemesi, küreselleşme ve out-sourcing yoluyla mal ve imalat sanayi aramalarının işçi ücretinin düşük olduğu ülkelere ithal edilmesi cihetine gidilmesi, işgücü tasarrufu sağlayan sabit sermaye yatırımlarındaki – bilişim teknolojileri ve haberleşme gibi - hızlı artış, çalışma-

nın sahip olduğu bilgi birikimi ve maharet düzeyini daha önemli ve vazgeçilemez kılan teknolojik ilerlemeler, genelde işgücünün gelir payında erimeye yol açan belli başlı faktörler olmuştur. Küreselleşme sürecinde şirketler arası ve sınır ötesi rekabetin daha yoğun hale gelmesi ve özelleştirilen kuruluşlarda yöneticilerce, karın ve temettülerin artırılmasına dönük yoğun çabalar da neticede işçi kesiminin gelir düzeyini baskılayan önemli rol oynamışlardır.

Son 30 yıllık dönemde özellikle

2008 yılı krizine kadar olan dönemde her ne kadar aldıkları pay düşmüşse de, ekonomik büyümenin bir sonucu olarak işçi sınıfının toplam reel gelirinde ya da genel refah düzeyinde bir gerileme olmamıştır. Ancak elde edilen toplam emek gelirinin dağılımında en yüksek geliri kazanan yüzde 1'lik kesimin gelir düzeylerinde ve payında çok dramatik artışlar gözlemlenmiştir. Yüksek kademedeki yöneticilere sağlanan gelir ve primler, hisse senedi opsiyonları bu kesimin gelirini keskin biçimde yükseltirken, işçi kesiminin hak kazandığı toplam gelirden meydana gelen dağılım değişikliğinden vasıflı, belirli yetenek ve hünere sahip çalışanlar da, vasıfsız çalışanlar aleyhine paylarını belirgin biçimde yükseltme olanağı bulmuşlardır. Vasıfsız çalışanlar hem gelir kaybına uğramışlar hem işsiz kalma alanında daha yüksek risk taşımışlardır. Ancak başta Asya'nın yükselen piyasa ekonomileri olmak üzere gelişmekte olan ülkelerin birçoğunda küreselleşme ve out-sourcing'in hem işsizliğin azaltılması hem emekçilerin görece gelir durumlarının iyileştirilmesi açısından çok önemli bir olumlu etkide bulunmuş olduğunu not etmek gerekmektedir.

Ekonomik kriz başta gelişmiş ül-

kelerde olmak üzere işçi kesimini derin bir biçimde olumsuz yönde etkilemiştir. Daralan ekonomik faaliyet hacmi istihdam olanaklarını daha kısıtlı hale getirirken artan işsizlik bu kesimin toplu ve bireysel pazarlık gücünü de olumsuz biçimde etkilemiştir. Örneğin Avrupa Birliği'nde krizin derinleşmeye başladığı 2008 yılının ikinci çeyrek döneminden 2010 yılı ortalarına kadar olan dönemde işsiz sayısı 7 milyon kişi artmış ve işsizlik oranı sözü edilen dönemin başındaki yüzde 6.8 oranından yüzde 9.7'ye yükselmiştir. İşsizlik haddi, krizin atlatılmakta olduğu şeklinde yanıltıcı bir görünüm verdiği ve üç çeyrek dönem devam eden bir gerilemenin ardından 2011 yılının ikinci çeyrek döneminden başlayarak 2012 yılı sonuna kadar olan dönemde ısrarlı ve belirgin biçimde yükselme eğilimi sergilemiştir. AB genelinde (27 ülke) işsiz sayısı yaklaşık 26 milyona yükselirken işsizlik oranı yüzde 10.7'e tırmanmıştır. ABD'nde, krizin etkisiyle 2010 yılı itibariyle yüzde 9.8'e kadar yükselen işsizlik haddi, ekonomik faaliyet hacmindeki genişlemeyle oldukça istikrarlı bir iyileşme sergilemiş ve bu yılın Mart ayı itibariyle yüzde 7.6'ya kadar daralmıştır.

Küresel kriz daha hafif olmakla

beraber ülkemiz ekonomisini ve istihdam piyasasını olumsuz biçimde etkilemiştir. Kriz öncesinde yüzde 10.2'ye kadar gerilemiş olan işsizlik haddi krizin belirtilerinin hissedilmeye başladığı 2008 yılında yüzde 11.0'e, 2009 yılında ise yüzde 14'e yükselmiştir. Ekonomik toparlanmaya paralel olarak 2010 yılı başlarında daralma sürecine giren, sözü edilen yıl itibariyle yüzde 11.9 olarak gerçekleşen işsizlik haddi bu eğilimini 2012 yılı ortalarına kadar sürdürmüştür. Ekonominin soğutulması ve cari açığın düşürülmesi amacıyla alınmış olan önlemlerin de katkısıyla büyüme hızında meydana gelen ısrarlı yavaşlama giderek etkisini istihdam hacmi üzerinde de göstermiş ve Haziran 2012 ayında yüzde 8.0'e kadar gerileyen işsizlik haddi daha sonra yükselme eğilimi içine girmiştir. 2013 yılı Şubat ayı itibariyle işsizlik haddi yüzde 10.5'e tırmanmıştır.

Özellikle düşük vasıflılar olmak üzere beyaz yakalı, mavi yakalı olsun işçi kesimi küresel krizde çok olumsuz biçimde etkilenirken kriz en şiddetli darbesini genç nüfus üzerinde hissettirmiş ve *The Economist*'in kapak konusu yapmış olduğu gibi' genç nüfustaki işsizlik oranı küresel bazda keskin bir tırmanma sergilemiştir. Küresel kriz

genç yaştaki işsizlerin sayısında yüzde 30 oranında keskin bir artış yaratmıştır. Uluslararası Çalışma Örgütü'ne göre küresel bazda 75 milyon genç iş bulma çabası içindeyken, Dünya Bankası tarafından yapılan gözlemler yükselen piyasa ekonomilerinde 262 milyon gencin ekonomik anlamda gayri faal durumda olduğu hususuna işaret etmektedir. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'ne (OECD) göre Örgüt üyesi ülkeler genelinde 2007 yılından buyana işsiz durumdaki gençlerin sayısında yüzde 30 oranında bir artış meydana gelmiş olup, 2011 yılı itibariyle genel işsizlik oranı yüzde 8.2 iken genç nüfus işsizliği bunun iki katı, yüzde 16.2 seviyesindedir ve gelişmiş ülkelerde 15-24 yaşlarında olup ta işsiz olanların sayısı 26 milyonu bulmaktadır.

Küresel krizin etkilerinin yumuşamaya yüz tuttuğu bir dönemde yüksek kamu borç stoku ile bu bor-

cu taşıyan bankacılık kesiminde başlayan ve özellikle AB'nin güney kuşağındaki ülkeleri derinden sarsan finansal krizin yol açtığı likidite sıkıntısı, tüketici ve iş alemi güven duygusu kaybı, izlenmek zorunda kalınan sıkılaştırıcı maliye politikaları ve tek para'nın getirdiği rekabet gücü eksikliği reel kesimde derin bir resesyona neden olurken, istihdam hacminde de dramatik bir daralmayı beraberinde getirmiştir. AB, Euro Bölgesi, ABD Japonya ve Türkiye için son 11 yıllık dönemde işsizlik hadlerini veren aşağıdaki Tablo krizin etkilerini açık biçimde ortaya koymaktadır.²

Ancak yukarıda ifade edildiği üzere kriz en çok gençleri vurmuştur. 2008 yılına kadar olan dönemde Avrupa Birliği'nde genç nüfus işsizlik oranı genel işsizlik oranının yaklaşık iki katı seviyesinde seyrediyordu ve 2008 yılının ilk çeyrek dönemi itibariyle en düşük değeri olan yüzde 18.1'e kadar gerilemiş-

ti. 2009 yılı başlarından itibaren işsizlik oranı açısından genç nüfusla toplam nüfus arasındaki fark daha da açılmaya başlamış ve AB genelinde 2012 yılı sonu itibariyle 2.6 kata yükselmiştir. Genç nüfusa ilişkin işsizlik oranının yüksekliği gençlerin iş bulmakta karşılaştıkları zorluğu yansıtmakla beraber oranın yüksekliği doğrudan 14-25 yaş grubundaki işsiz sayısının yüksek olduğunu göstermemektedir. Zira gençlerin birçoğu tam zamanlı olarak öğrenimlerini sürdürmekte olduklarından ne çalışmakta ne de iş aramakta olup, bu nedenle oranın hesabında payda olarak kullanılan iş gücünün bir bileşenini oluşturmamaktadırlar.

Ülkemizde de genç nüfus işsizlik oranı toplam nüfus işsizlik oranının yaklaşık 2 katı mertebesinde olmakla beraber bu oranın ekonomik krizi izleyen dönemde yükselme eğilimi sergilediği gözlemlenmektedir.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
AB (27)	8.9	9.1	9.3	9.0	8.3	7.2	7.1	9.0	9.7	9.7	10.5
Euro Bölgesi	8.5	9.0	9.3	9.2	8.5	7.6	7.6	9.6	10.1	10.2	11.4
A.B.D.	5.8	6.0	5.5	5.1	4.6	4.6	5.8	9.3	9.6	8.9	8.1
Japonya	5.4	5.3	4.7	4.4	4.1	3.9	4.0	5.1	5.1	4.6	4.3
Türkiye				9.2	8.7	8.8	9.7	12.5	10.7	8.8	8.1

1 The Economist, 27 Nisan-3 Mayıs 2013.

2 <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics...>

	2008	2009	2010	2011	2012	2013 Şubat
İşsizlik Oranı % (1)	11.0	14.0	11.9	9.8	9.2	10.5
Genç Nüfus işsizlik Oranı % (2)	20.5	25.3	21.6	18.4	17.5	20.4
(2) / (1)	1.86	1.81	1.82	1.88	1.90	1.94

Başta Euro Bölgesinin Güney kuşak ülkeleri olmak üzere AB ülkelerinde krizin yol açtığı refah kaybı işçi kesimi üzerinde yoğunlaşmış ve özellikle genç nüfus, aşağıda verilen Tablodan açık biçimde görülebileceği gibi, istihdam olanaklarının daralması ve aranan vasıfla sahip olunan vasıf arasındaki uyumsuzluk sonucu iş bulmakta daha da zorlanan bir konuma düşmüştür.

Küresel krizin ardından kamu kesimi ve bankacılık sektörü finansman yapısındaki zayıflığın neden olduğu ekonomik daralmanın şiddetli biçimde seyrettiği Yunanistan, İspanya gibi Euro Bölgesi üye ülkelerinde halen her iki gençten birinin işsiz durumda olduğu bir dönem içinden geçilmekte olduğu, aşağı-

daki Tablodan açık biçimde görülmektedir.

İşverenlere gençler tarafından çok sayıda iş başvurusu yapılmakta ise de, işverenler ihtiyaç duydukları vasıflara, yeteneklere sahip adayların eksikliğinden yakınmaktadır. Mc Kinsey danışmanlık firması, aralarında Türkiye'nin de olduğu 9 ülkede yürüttüğü ayrıntılı etüdler sonucu, işverenlerin sadece yüzde 43'ünün işe alınabilecek, yeterli vasıfta eleman bulabileceklerini düşündükleri tespitinde bulunmuştur. Bu durumun temel nedeni gençlerin aldığı temel eğitimin zayıf olmasıdır. Birçok gelişmiş ülkede lise düzeyinden daha az tahsil görmüş gençlerdeki işsizlik oranı, üniversite mezunlarına göre iki katı düzeydedir. En düşük genç işsiz-

lik oranına sahip ülkelerde eğitim sistemi ile iş alemi arasında daha sıkı ilişki ve işbirliğinin olduğu görülmektedir. Örneğin Almanya, çok uzun yıllardır yüksek kaliteli mesleki eğitim ve çıraklık olanakları sağlayan bir eğitim sistemine sahip bulunmaktadır. Diğer taraftan işsiz genç nüfus sayısındaki artış ve küreselleşmenin getirdiği yoğun rekabet şirketlerin çalışanlarına sağlayacağı işe uyum ve performans artırıcı eğitim olanaklarını kısmaları sonucunu getirmiş, bu durum iş arayan gençlerin sahip oldukları vasıflarla, şirketlerin ihtiyaç duydukları vasıflar arasındaki uyum eksikliğini artırıcı bir etkide bulunarak işsizlik oranının yükselmesine yol açmıştır.

Genç Nüfusta İşsizlik Oranı (%)

	2010	2011	2012		2010	2011	2012
Avrupa Birliği (27)	21.1	21.4	22.8	Euro Bölgesi	20.0	20.8	23.0
Almanya	9.9	8.6	8.1	Yunanistan	32.9	44.4	55.3
İspanya	41.6	46.4	53.2	Fransa	23.6	22.8	24.3
İtalya	27.8	29.1	35.3	Hollanda	8.7	7.5	9.5
Avusturya	8.8	8.3	8.7	Portekiz	27.7	30.1	37.7
İsveç	24.8	22.3	23.7	İngiltere	19.0	21.1	21.0

Dünya Bankası;

Sermaye verimliliği en yüksek ülke Türkiye

Dünya Bankası da “Türkiye’ye yatırım” dedi. Sermaye verimliliği en yüksek ülke Türkiye. Türkiye bu sonucu sermayedeki bir birimlik değişimin hasıla miktarında yol açtığı değişmeyi gösteren sermayenin marjinal ürünü değerinin yüksekliği sayesinde aldı.

Dünya Bankası’nın “Küresel Kalkınmanın Ufukları” başlıklı raporu yayımlandı. Raporda Türkiye “Sermayenin Marjinal Ürünü (MPK)” hesaplamaları açısından gelişmekte olan dünyada en verimli yatırım yapılan ülke olarak gösterildi.

Raporda “Çin’de ekonomi genelinde üretimde konulan her bir ek sermaye biriminin üretimde elde ettiği değişiklik ras-

yosu (sermayenin marjinal ürün değeri ya da MPK) ortalama yıllık yüzde 22. Bu Hindistan, Endonezya ve Meksika’dakilerle karşılaştırılabilir ancak Türkiye’nin MPK’sından önemli ölçüde düşük ve Rusya’daki ortalamadan büyük. Rakamlar ekonominin geneli düzeyinde Türkiye’ye yapılan bir yatırımın daha verimli olduğunu, Rusya’da ise daha az verimli olduğunu ortaya koyuyor.”

Son dönemlerde Türk ekonomisi için birbiri ardına gelen olumlu raporlara bir yenisi eklendi. Dünya Bankası Türkiye’nin gelişmekte olan ülkeler arasında ekonomi genelinde yatırımlarda en verimli sonuç elde edilen ülke olduğunu bildirdi. Türkiye bu sonucu sermayedeki bir birimlik değişimin hasıla miktarında yol açtığı değişmeyi gösteren MPK (sermayenin marjinal ürünü) değerinin yüksekliği sayesinde aldı.

Moody's'ni Türkiye'yi yatırım yapılabilir ülkeler arasına almasından önce Dünya Bankası "Küresel Kalkınmanın Ufukları – Gelecek İçin Sermaye – Bağımsız Bir Dünyada Tasarruf ve Yatırım" başlıklı bir rapor yayımladı.

Dünya Bankası raporunda gelişmekte olan ülkeler arasında "sermayenin marjinal ürünü" (MPK) değerinde, hem ekonomi geneli hem de sektörel düzeyde önemli farklılıklar bulunduğunu bildirdi. Raporda yer alan bilgilere göre ekonomi genelinde Brezilya'nın MPK'sı yani sermayesindeki bir birimlik değişiminin hasıla miktarında yolaçtığı yıllık değişim yüzde 17. MPK Çin'de yüzde 22, Hindistan'da yüzde 24, Endonezya'da yüzde 26, Meksika'da yüzde 27, Rusya Federasyonu'nda binde 3, Türkiye'de ise yüzde 48. Dünya Bankası bu sonuçla, Türkiye'yi "Yapılan yatırımların ekonomi genelinde en verimli sonucu elde ettiği ülke" ilan etti.

Sektörler itibarıyla tarımda Brezilya'nın MPK'sı yüzde 28. Çin

yüzde 29, Hindistan yüzde 19, Endonezya yüzde 14, Meksika yüzde 10, Rusya Federasyonu'nda binde 3 Türkiye'de ise yüzde 34 yıllık marjinal sermaye başına hasıla elde ediliyor.

İmalat sektöründe Çin'in marjinal sermaye biriminin üründe yarattığı yıllık farklılık binde 8 olurken, MPK Hindistan'da yüzde 35, Endonezya'da yüzde 11, Meksika'da yüzde 27, Türkiye'de ise 1.17 gibi yüksek bir oran olarak tespit edildi.

Hizmetler sektöründe Çin yüzde 8.87'lik yüksek bir MPK'ya sahip. Hindistan yüzde 19, Meksika yüzde 24, Türkiye ise yüzde 19 ürün verimliliği sağlıyor.

Raporun "Dünya genelinde yatırımın değişen dokusu" başlıklı bölümünde gelişmekte olan ülkelerde daha büyük yatırımlar yapılmasına yönelik küresel bir değişim meydana geldiği belirtildi.

Raporda Türkiye'den şu şekilde bahsedildi: "-Gelişmekte olan ülkelere yatırımlarda açık şekilde görülen ilerleme, birçok gelişmekte olan ülkenin yatırımları sürdürülebilir yüksek düzeylerde tutabilme mücadelesi verdiğini inkâr anlamına gelmez. Örneğin Orta Afrika'nın üst-orta gelirli ülkeleri 1965-1980 yılları arasında bir yatırım 'takeoff'u gördü, artış, yıllık ortalama yüzde 15-20'ye düşmeden önce, 1978 yılında GSYİH'ların yüzde 30'u düzeyinde zirve yaptı. Aynı şekilde Brezilya, Meksika ve Türkiye gibi büyük yükselmekte olan ülkelerde yatırım artışı daha mütevazı ve kademeli oldu.

Sektörel dağılımda imalat ve hizmetler sektörüne doğru bir kayma devam ediyor. Çin'de ekonomi genelinde konulan her bir ek sermaye biriminin üretimde elde ettiği değişiklik rasyosu (sermayenin marjinal ürün değeri ya da MPK) ortalama yıllık yüzde 22. Bu Hindistan, Endonezya ve Meksika'dakilerle kıyaslanabilir ancak Türkiye'nin MPK'sından önemli ölçüde düşük ve Rusya'daki ortalamadan büyük. Rakam ekonominin geneli düzeyinde Türkiye'ye yapılan bir yatırımın daha verimli olduğunu, Rusya'da ise

11

daha az verimli olduğunu ortaya koyuyor.

Hindistan 2006'dan bu yana özel sektör yatırımlarını en fazla alan ülke oldu. Hindistan'ı Brezilya, Rusya ve Çin izledi.”

Raporda nüfusta yaşlanmanın kamu emeklilik harcamalarının GSYİH içindeki payını artıracaklığı belirtilerek, “Örneğin, Türkiye'nin GSYİH'sı 2010-2030 arası (tahminler doğrultusunda) yüzde 4.2 artarsa, emeklilik harcamalarında 2010 yılında GSYİH'nın yüzde 6.3'ü düzeyindeki artışın 2030 'da 9.6'ya çıkması, yıllık büyümenin yüzde 6.4 olması yani sabit dolar fiyatıyla üç kat artması anlamına geliyor. Emeklilik yükümlülüklerinde bu tür sürdürülebilir büyümeyle karşılaşabilecek ülkeler kapsamında ve/veya yardım-

larda düşüş ya da diğer harcamalarında büyük kesintiler yapma ihtiyacı duyacaklar” denildi.

Finansal krizlerin uluslararası para politikası ya da finansal istikrar koordinasyonu için önemli bir teşvik oluşturacağını savunan Dünya Bankası, raporunda Türkiye'nin IMF'ye katkısını da örneklediği şu satırlara yer verdi:

“Finansal bulaşıcı hastalık dönemlerini önlemeye yönelik uluslararası taahhüt, halen Euro Bölgesi'nde süregelen ülke borç krizi tarafından teste tabi tutuluyor. Bir anlamda dünya, güvenlik ağlarına ek kaynaklar tahsis etmek suretiyle durumun ağırlığını kabul ettiği sinyali veriyor. Haziran 2012 itibarıyla G-20 toplantısında 37 IMF üye-

si ülke, kurumun güvenlik duvarı fonuna toplam 456 milyar dolar katkıda bulunmuştu. Meksika ve Türkiye'nin yanı sıra BRICS'lerle birlikte gelişmekte olan ülkeler toplamda 95 milyar dolar vaad ederek bu fona katkıda dikkat çekici şekilde etkin olmuşlardı. Gelişmekte olan ülkeler gelecek yıllarda brüt küresel sermaye akımlarında büyüyen paya sahip olurken, uluslararası kriz önlemede ve çözüm mekanizmalarında gelişmekte olan ülkelerin bu düzeyde müdahalesi giderek artan derecede önemli olacak.”

Gelişmekte olan ülkeler arasında hem ekonomi geneli hem de sektörel düzeylerde, Sermayenin marjinal ürününde önemli farklılıklar bulunuyor.

	Geneli	Tarım	İmalat	Hizmetler
Brezilya	0.17	0.28	-	-
Çin	0.22	0.29	0.08	8.78
Hindistan	0.24	0.19	0.35	0.19
Endonezya	0.26	0.14	0.11	-
Meksika	0.27	0.10	0.27	0.24
Rusya F.	0.03	0.03	-	-
Türkiye	0.48	0.34	1.27	0.19

İlk çeyrek dış ticaret açığı 21,6 milyar dolar

Türkiye'nin 2013 yılının ilk 3 ayında 21 milyar 684 milyon dolar düzeyinde gerçekleşen dış ticaret açığının yüzde 23'ünü Çin'e verilen açık oluşturdu. Bu yılın Ocak-Mart döneminde Türkiye Çin'e 4 milyar 987 milyon dolar açık verdi. Çin, Rusya ve Almanya'ya verilen 11.7 milyar dolar açık ise toplam dış ticaret açığının yüzde 54'ünü oluşturdu.

Türkiye'nin 2013 yılının ilk çeyreğinde 21 milyar 684 milyon dolar düzeyinde gerçekleşen dış ticaret açığının yüzde 23'ünü Çin'e verilen açık oluşturdu. Çin, Rusya ve Almanya'nın da aralarında bulunduğu 3 ülkeye verilen açık ise 11 milyar 658 milyon dolarla dış ticaret açığının yüzde 54'üne ulaştı.

Türkiye 2013 yılının ilk 3 ayında toplam 37 milyar 73 milyon dolarlık ihracata karşılık, 58 milyar 757 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirerek 21 milyar 684 milyon dolar-

lık dış ticaret açığı verdi. Bu açığın 11 milyar 658 milyon dolarla yüzde 54'ünü Çin, Rusya ve Almanya'ya verilen dış ticaret açığı oluşturdu. ABD ve İran'ın da eklenmesiyle dış ticaret açığı 15 milyar 656 milyon dolara, 5 ülkenin toplam dış ticaret açığı içindeki payı ise yüzde 72'ye ulaştı. Buna 1 milyar doların üzerinde açığın verildiği diğer ülkeler İsviçre, Hindistan, İtalya, Güney Kore de eklendiğinde Türkiye'nin toplam 9 ülkeye verdiği açık 20 milyar 250 milyon doları ve yüzde 93 payı buldu.

2013 yılının Ocak-Mart döneminde Türkiye'nin 4 milyar 469 milyon dolar düzeyinde gerçekleşen dış ticaret açığının yüzde 23'ünü Çin'e verilen açık oluşturdu. Bu dönemde Türkiye'nin Çin'e yaptığı ithalat, 2012 yılının aynı dönemine göre yüzde 15.8 oranında artarak 5 milyar 853 milyon dolara yükseldi. Çin'e yapılan ihracat ise bu dönemde yüzde 54 artışla 866 milyon dolar düzeyinde gerçekleşti. Böylece yılın ilk 3 ayında Çin'e verilen açık yüzde 11 oranında artışla 4 milyar 987 milyon dolar oldu.

Bu yılın ilk çeyreğinde Rusya'ya verilen dış ticaret açığı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 2.4 oranında azaldı. Buna karşın Rusya, 4 milyar 468 milyon dolar dış ticaret açığı ve yüzde 20.6 payla Çin'den sonra Türkiye'nin en çok dış ticaret açığı verdiği ikinci ülke oldu.

Türkiye'nin Rusya'ya ihracatı bu dönemde yüzde 10.7 oranında artarak 1 milyar 685 milyon dolar düzeyinde gerçekleşti. Söz konusu dönemde Rusya'ya yapılan ithalat yüzde 0.9 artışla 6 milyar 153 milyon dolar oldu.

Almanya, dış ticaret açığı verilen ülkeler arasında Çin ve Rusya'dan sonra üçüncü sırada yer aldı. Yılın ilk 3 ayında Almanya'ya yapılan ihracat yüzde 2.4 oranında azalarak 3

milyon 291 milyon dolara gerilerken, ithalat yüzde 14.1 artışla 5 milyar 495 milyon dolar oldu. Türkiye'nin Almanya'ya verdiği dış ticaret açığı 2012 yılının aynı dönemine göre yüzde 52.8 artarak 2 milyar 203 milyon dolar düzeyinde gerçekleşti. Almanya'ya verilen açığın dış ticaret açığı içindeki payı ise yüzde 10.2 oldu.

Türkiye'nin en çok dış ticaret açığı verdiği ülkeler sıralamasında ABD

dördüncü oldu. Türkiye'nin ABD'ye yaptığı ihracatı bu dönemde yüzde 5.7 azalışla 1 milyar 376 milyon dolar, ithalatı yüzde 1.4 azalışla 3 milyar 508 milyon dolar düzeyinde gerçekleşti. Türkiye'nin ABD'ye verdiği dış ticaret açığı 2 milyar 131 milyon dolar düzeyinde

gerçekleşti. Yılın ilk 3 ayında Türkiye'nin en çok dış ticaret açığı verdiği ülkeler sıralamasında İran 5. sırada yer aldı. Ocak-Mart döneminde Türkiye'nin İran'a yaptığı ihracat geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 11.2 azalışla 1 milyar 32 milyon dolar, ithalatı yüzde 23.4 azalışla 2 milyar 827 milyon dolar oldu. İran'a verilen dış ticaret açığı ise yüzde 29 azalışla 1 milyar 795 milyon dolar düzeyinde gerçekleşti.

2013 yılı Ocak-Mart döneminde Türkiye'nin en çok dış ticaret fazlası verdiği ülke Irak oldu. Türkiye'nin Irak'a verdiği dış ticaret fazlası geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 7.5 artışla 2 milyar 630 milyon dolar oldu. Dış ticaret fazlası verilen ülkeler arasında 614.5

milyon dolar dış ticaret fazlasıyla Libya ikinci sırada yer aldı. Ocak-Mart döneminde, dış ticaret fazlası verilen ülkeler arasında Azerbaycan 544.3 milyon dolarla üçüncü, Mısır 541 milyon dolarla dördüncü, İngiltere 487 milyon dolarla beşinci sırada yer aldı.

2013 yılının ilk çeyreğinde Türkiye'nin Suriye'ye verdiği fazla yüzde 21.9 artışla

183.9 milyon dolar oldu.

Türkiye'nin dış ticaret dengesinin fazla verdiği diğer ülkeler şöyle oldu:

“Arjantin, Birleşik Arap Emirlikleri, Cezayir, Danimarka, Estonya, Fas, Gürcistan, Hırvatistan, Hollanda, İsrail, KKTC, Kuveyt, Liberya, Lübnan, Marshall Adaları, Sırbistan, Slovenya, Suriye, Suudi Arabistan, Tunus ve Türkmenistan.”

Kapanan şirket sayısı yüzde 27,5 arttı

Kurulan şirket sayısı 2013 yılının ilk dört ayında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 9.49 oranında artışla 17 bin 327'ye yükselirken, kapanan şirket sayısı yüzde 27.49 oranında artışla 5 bin 899 oldu.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) verilerine göre 2013 yılının ilk dört ayında kurulan şirket sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 9.49 oranında artışla 17 bin 327 olurken, kapanan şirket sayısı yüzde 27.49 oranında artışla 5 bin 899 düzeyinde gerçekleşti.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği 2013 Nisan ayına ait Kurulan ve Kapanan Şirket İstatistikle-

ri'ni açıkladı. 2013 Nisan ayında kurulan şirket sayısı bir önceki aya göre yüzde 1.01 oranında artışla 4 bin 487 düzeyinde gerçekleşti. Gerçek kişi ticari işletme sayısı yüzde 10.70 artışla 6 bin 199, kooperatif sayısı ise yüzde 7.29 oranında azalışla 89 düzeyinde gerçekleşti.

Nisan ayında kapanan şirket sayısı bir önceki aya göre yüzde 3.85 oranında azalışla bin, gerçek kişi ticari işletme sayısı yüzde 5.96

azalışla bin 926, kapanan kooperatif sayısı ise yüzde 12.05 artışla 93 oldu.

2013 yılı Nisan ayında, geçen yılın aynı ayına göre kurulan şirket sayısı yüzde 40.17, kurulan kooperatif sayısı yüzde 25.35 ve kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı da yüzde 0.98 arttı.

Nisan'da kapanan şirket sayısı, 2012 yılının aynı ayına göre yüzde 30.38 artarken, kapanan ger-

çek kişi ticari işletme sayısı yüzde 13.01 ve kapanan kooperatif sayısı ise yüzde 19.13 azaldı.

Yılın ilk dört ayında, geçen yılın aynı dönemine göre kurulan şirket sayısı yüzde 9.49 ve kooperatif sayısı yüzde 0.90 artarken, gerçek kişi ticari işletmesi sayısı yüzde 6.71 azaldı.

Aynı dönem içinde kapanan şirket sayısı yüzde 27.49 artarken, kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısı yüzde 32.68 ve kapanan kooperatif sayısı yüzde 7.65 azaldı.

Nisan ayında kurulan toplam 4 bin 576 şirket ve kooperatifin yüzde 81.93'ü limited şirket, yüzde 16.02'si anonim şirket, yüzde 1.94'ü ise kooperatif oldu. Şirket ve kooperatiflerin yüzde 38.96'sı İstanbul, yüzde 13.09'u Ankara, yüzde 5.98'i İzmir'de kuruldu.

Bu ay sadece Ardahan'da şirket kuruluşu gerçekleşmedi. 2013 yılı ilk dört ayında Ardahan'da 6 şirket kurulurken, şirket kapanışı olmadı.

2013 yılı ilk dört ayında toplam 17 bin 662 şirket ve kooperatif kuruldu. Bu dönemde kurulan toplam 14 bin 388 limited şirket,

toplam sermayenin yüzde 42.50'sini, 2 bin 922 anonim şirket de yüzde 57.43'ünü oluşturdu. Nisan ayında kurulan şirketlerin sermayelerinin toplamı, Mart ayına göre yüzde 72.22 oranında arttı.

Nisan'da kurulan toplam şirket ve kooperatiflerin; bin 147'si toptan ve perakende ticaret, motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı, 732'si inşaat, 714'ü imalat sektöründe kuruldu.

Nisan ayında kurulan gerçek kişi ticari işletmelerinin; 2 bin 379'u toptan ve perakende ticaret, motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı, bin 153'ü inşaat, 724'ü imalat sektöründe gerçekleştirilen, bu ay kapanan şirket ve kooperatiflerin; 367'si toptan ve perakende ticaret, motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı, 185'i inşaat, 173'ü imalat sektöründe oldu. Nisan'da kapanan gerçek kişi ticari işletmelerinin bin 11'i toptan ve perakende ticaret, motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı, 231'i inşaat, 152'si imalat sektöründe kapandı.

2013 Nisan ayında kurulan 89 kooperatifin 42'si Konut Yapı Kooperatifi, 17'si Motorlu Taşı-

yıcılar Kooperatifi, 14'ü de Tarımsal Kalkınma Kooperatifi olarak kuruldu.

Yılın ilk dört ayında kurulan 335 kooperatifin ise, 164'ü Konut Yapı Kooperatifi, 56'sı Tarımsal Kalkınma Kooperatifi, 56'ı da Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi olarak kuruldu.

2013 Nisan ayında kurulan 336 yabancı ortak sermayeli şirketin 38'i Suriye, 32'si Alman, 25'i İran ortaklı olarak kuruldu.

2013 yılı ilk dört ayında; Kurulan yabancı ortak sermayeli şirket sayısı ise bin 273 oldu. Bu şirketlerin 144'ü Suriye, 111'i İran, 103'ü Alman ortaklı olarak kuruldu. Kurulan bin 273 yabancı ortak sermayeli şirketin 276'i anonim, 997'si limited şirket olarak faaliyet gösterirken, bu şirketlerin 461'i ticaret, 199'u imalat ve 120'si inşaat sektöründe kuruldu. Kurulan yabancı ortak sermayeli şirketlerin toplam sermayelerinin yüzde 76.70'i yabancı sermayeli ortak payı oluşturdu. Ayrıca, yurtdışında yerleşik Türk vatandaşlarının ortak olduğu 116 adet yabancı ortak sermayeli şirket kuruldu.

Çok tatil yapan ülke imajı yanlış!

Türkiye, 34 OECD ülkesi arasında yılda ortalama 25 ile tatil günü az olan üçüncü ülke durumunda. Resmi tatiller ve yıllık ücretli izin günleri verileri karşılaştırmasına göre toplamda en çok tatil yapılan ülkeler sıralamasında 38 gün ile Malta birinci olurken, Fransa ve Slovenya 36'şar gün ile ikinci ve üçüncü sırayı paylaştı. Türk tatilci her 100 seyahatin 59'unda yakınlarını ziyaret ediyor ve ortalama 8 gün geçiriyor.

Istanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın "Türkiye'de Tatil ve Çalışma İstatistikleri" adlı raporuna göre Türkiye yaygın 'tatil ülkesi' algısına karşın, 34 OECD ülkesi arasında yılda ortalama 25 gün ile en az tatili olan üçüncü ülke durumunda.

OECD ülkelerinin, resmi tatiller ve yıllık ücretli izin günleri verileri üzerinden yapılan hesaplama göre sıralamada, en çok tatil hakkı olan birinci ülke 38 gün ile Malta olurken Fransa ve Sloven-

ya ise 36'şar gün ile ikinci ve üçüncü sırayı paylaştı.

"Türkiye'de kimler tatil yapıyor", "Tatilimizi nerede, ne kadar süre ile geçiriyoruz?", "Tatil için ne kadar bütçe ayırıyoruz?" gibi sorulara da yanıt verilen Working Time Around The World ile Uluslararası Çalışma Örgütü verilerinden de yararlanan "Türkiye'de Tatil ve Çalışma İstatistikleri" adlı rapora göre, Japonya'da tatillerin sayısı Türkiye ile eşit durumda.

Raporu değerlendiren İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası (İSMMM) Başkanı Yahya Arıkan toplamda 16 milyar 725 milyon düzeyinde büyük bir bütçeye sahip olan yurt içi turizmin ciddi büyüme olanaklarına sahip olduğunu belirterek, bu anlamda tatil gün sayısının önemine vurgu yaptı. Arıkan, resmi tatiller açısından Türkiye'nin 34 ülke arasında 11 gün ile en çok resmi iznin olduğu 5 ülkeden biri olduğunu ancak buna, ücretli izin hakkı eklendiğinde Türkiye'nin gerilere

HANGİ ÜLKEDE RESMİ TATİL VE ÜCRETLİ İZİN HAKKI KAÇ GÜN?

Ülke Adı	Tatil Günü
Kanada	20
Güney Kore	22
TÜRKİYE	25
Japonya	25
Macaristan	26
Romanya	27
Avustralya	28
Belçika	28
Çek Cumhuriyeti	28
Hollanda	28
İsviçre	28
Almanya	29
İrlanda	29
Norveç	29
Bulgaristan	30
Estonya	30
Finlandiya	30
Yunanistan	30
İtalya	30
Letonya	31
Polonya	31
Litvanya	32
Slovakya	32
İngiltere	32
İspanya	33
Danimarka	34
Portekiz	34
İsveç	34
Avusturya	35
G. Kıbrıs	35
Lüksemburg	35
Fransa	36
Slovenya	36
Malta	38

düşüğünü belirtti. Arıkan; “Son beş yılda tatil yapabilenlerin sayısı 2 milyona yakın artış göstermiş. Hane halkı gelirlerinin yükselmesi ve dar gelirlilerde oranların pozitif olarak değiştirilmesi için herkese sorumluluk düşüyor” diye konuştu.

İSMMMO’nun “Türkiye’de Tatil ve Çalışma İstatistikleri” raporuna göre ücretli izin hakkı ve resmi tatiller toplamı hesap edildiğinde Türkiye’de yılda toplam 25 gün tatil günü var. Kanada ve Güney Kore ise Türkiye’den daha az tatil yapan ülkeler konumunda.

Rapora göre; resmi tatil özelinde 16 gün ile Slovenya en çok tatil yapan ülke. Onu 15’er günle Kıbrıs ve Japonya izliyor. Türkiye de 8 ülkeden sonra 11 gün ile en çok resmi izinin olduğu 5 ülkeden biri. Diğer ülkeler Fransa, İspanya, Polonya ve Letonya. En az resmi tatil yapan ülke ise 6 gün ile Macaristan, bu ülkeyi 7 gün ile Romanya takip ediyor.

“Türkiye’de Tatil ve Çalışma İstatistikleri” adlı raporda ülkelerin yıllık ücretli izin hakları da karşılaştırılıyor. En düşük minimum yıllık ücretli izin süresi Güney Kore, Kanada ve Japonya’dan sonra Türkiye’de iken, en yüksek minimum ücretli izin süresi 25

gün ile Fransa, Lüksemburg, Avusturya, İsveç ve Danimarka’da. Avrupa Birliği üyeleri arasında 20 günden daha az ücretli izin hakkının olduğu ülke yok.

En çok tatil yapanlar Malta, Slovenya, Fransa ve Lüksemburg vatandaşları, en az tatil yapanlar ise Kanada, Güney Kore, Japonya, Türkiye ve Macaristan’da yaşayanlar.

Raporda TÜİK Yurtiçi Turizm İstatistikleri ve TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Sistemi verileri üzerinden yararlanılarak yapılan hesaplamalara göre “seyahat” verileri de dikkat çekici. 75 milyon 627 bin nüfusa sahip Türkiye’de 2012 yılının tamamında 69 milyon 922 bin seyahat gerçekleştirildi. Buna göre, 2012 yılında her 100 kişiye 92 seyahat düşerken bu seyahatlerin sadece yüzde 17’si gezi, eğlence ve tatil için yapıldı. Bu seyahatlerde kişi başına yaklaşık 10 gece konaklandı. Yakınları ziyaret yüzde 59 ile en fazla seyahat nedeni oldu.

Bu seyahatlerde ortalama 9 gün misafirlik yapıldı. Sağlık için yapılan seyahatde toplam içinde yüzde 6 oranı ile önemli bir yer tuttu. Toplantı, kurs, konferans, seminer gibi etkinliklerin payı ise yüzde 1 düzeyinde kaldı.

Not artışı ve getirdikleri

Konuya geniş perspektiften bakıldığında ülke notu artışının önemli olumlu etkileri yanında mevcut bazı sorunları ciddi biçimde derinleştirebilecek olumsuz etkilerde de bulunabileceği görülüyor.

Mayıs ayı ülkemizin ekonomik tarihinde 20 yıllık bir aranın ardından ikinci bir derecelendirme kuruluşundan “yatırım yapılabilir” notunun alınması gibi gerçekten sevindirici bir olayın yaşandığı bir ay oldu¹. Bu not artışının dış finansman olanaklarının daha kolay ve daha elverişli koşullarla sağlanabilmesi açısından önemli yararlar sağlaması bekleniyor. Ne var ki küresel li-

kidite bolluğunun artarak devam ettiği, aralarına yakın zamanda Japonya'nın da katıldığı gelişmiş ülkelerin piyasaya bol miktarda para sürdükleri ve faiz hadlerini çok düşük düzeyde tuttukları bir ortamda, ‘not artışı’nın ekonomi yönetiminin esasen zor ve bıçak sırtında yürüttükleri görevini daha da zorlaştırması tehlikesi bulunuyor. Zira ekonomi yönetiminin ana gündem maddelerini, dışın büyüme hızının tekrar daha

yüksek ve sürdürülebilir düzeye çıkarılması ve istihdamın artırılması ancak bunu yaparken iç dış talep ayrışmasına izin verilmemesi, düşük olan iç tasarruf hadinin yükseltilmesiyle cari açığın düşük düzeyde tutulması ve bankacılık sisteminin sağlıklı yapısının korunması oluşturuyor. Doğal olarak bu çerçevenin içerisinde enflasyonun öngörülen düşük düzeyde tutulması ve biraz da bu amaçla reel kur endeksinin fazla

¹ Moody’s’ten kısa bir süre sonra JCR de iki kademe birden artırarak Türkiye notunu yatırım yapılabilir kademe olan BBB-’ye yükseltmiştir.

yükselmesine izin verilmemesi gerekiyor.

Konuya bu geniş perspektiften bakıldığında ülke notu artışının önemli olumlu etkileri yanında mevcut bazı sorunları ciddi biçimde derinleştirebilecek olumsuz etkilerde de bulunabileceği görülüyor. Durum bu açıdan biraz da, çenesi yüksekliğinde bir havuzda yüzmekte zorlanan bir adamın, havuza su veren muslukların açılması karşısında yüz yüze geleceği duruma benziyor.

Sorun esas itibariyle sürdürülebilir yüksek büyüme oranı ve istihdam sağlanması için gerekli yatırımı finanse edecek iç tasarrufların yetersizliğinden kaynaklanıyor. Ülkemizde büyüme oranının yüksek tutulması ancak dış tasarrufların desteğiyle sağlanabiliyor, bu ise yüksek cari açık anlamına geliyor. Cari açığın gayrisafi yurtiçi hasılaya (GSYH) oranı 2012 yılı itibariyle yüzde 6.0 oranında gerçekleşirken son üç yıla ilişkin ortalaması yüzde 7.3 olmuştur. IMF'ye göre sürdürülebilir cari açık oranı tavanı yüzde 4.0'tür. Üstelik bu yüksek cari açık geçen yıl büyüme hızında sert bir düşüş yaşanmasına rağmen kaydedilmiştir. Sorun yapısalıdır. Ülke-

mizde üretimin ve ihracatın bileşiminde ithal payı yüksektir. Geçen yıl gerçekleştirilen 152.4 milyar dolar tutarındaki ihracatın yaklaşık yüzde 40'ı, 60 milyar doları sadece enerji ithalatı için kullanılmıştır. Son 30 yılda temel sanayi yatırımları, petrokimya, kimya, metalürji yatırımları ihmal edilmiştir. Devletin bu alandan çekilmesiyle özel sektör kendinden bekleneni verememiştir. Bu nedenle ihracatın ithalat bileşeni yüksektir ve döviz katma değeri düşüktür.

Bu ortamda düşük tasarruf eğilimiyle güç kazanan tüketim talebi ile yatırımlar için gerekli finansal kaynak önemli tutarda dış finansmanla desteklenmek durumunda. Not artışı dış finansman temini kolaylaştıracak ve finansman maliyeti üzerinde olumlu etkide bulunacaktır. Notun 'yatırım yapılabilir' kademeye yükseltilmesi kamu ve özel sektörün borç ödeyebilme kabiliyetinin yükseklğine işaret eder ve daha kolay borç bulunmasını sağlar. Türkiye 2008 yılı krizi sürecinde kısa bir dönem hariç dış finansman temininde kayda değer sıkıntıyla zaten karşılaşmamıştır. Dış açığın kapatılması açısından önemli olan

'sıcak para' temini değil, açığın 'doğrudan yatırımlarla karşılanmasıdır. Ne var ki yüksek boyutlu ödemeler dengesi açığının finansmanda özellikle 2008 yılını izleyen dönemde 'doğrudan yatırımların ve en azından uzun vadeli kredilerin payı çok düşük kalırken ekonomik istikrar üzerinde olumsuz etkileri bilinen ve ani ve büyük boyutlu sermaye çıkışlarına olanak veren portföy yatırımları dahil kısa vadeli dış finansman tutarı hızlı bir genişleme göstermiştir. Son 3 yıllık dönemde sağlanan doğrudan yatırımların toplam dış finansman tutarına olan oranı yaklaşık yüzde 16'da kalırken son bir yıllık dönemde verilen 47.1 milyar dolar tutarındaki cari açığın sadece 7.6 milyar dolarlık bölümü 'doğrudan yatırımlarla karşılanabilmiştir. 'Net hata noksan' dahil 56.3 milyar dolar olan aynı döneme ilişkin dış finansman ihtiyacının 5.7 milyar doları 'hisse senetleri', 23.0 milyar doları tahvil satışıyla, 11.2 milyar doları mevduat artışıyla ve 14.2 milyar doları da kısa vadeli kredilerle karşılanmıştır. Bu yılın ilk çeyrek döneminde ise yabancılarca yurtiçinde yapılan doğrudan yatırımlar geçen yılın aynı dö-

nemine göre 2.5 milyar dolar azalmayla 2.0 milyar dolarda kalmıştır.

Not artışları özellikle yatırım ve emeklilik fonları kaynaklı kısa vadeli sermaye girişlerini artırıcı bir rol oynayacaktır. Merkez bankasının kur riskini minimal düzeyde tutan politikasının da etkisiyle, faiz hadlerinde ciddi ölçüde düşüş gerçekleştirilmiş olmasına rağmen ülkemiz yabancı fonlar açısından halen çekiciliğini korumaktadır. Bu durumda yabancı sermaye girişlerinin ivme kazanması Türk Lirası üzerinde değer artırıcı bir etkide bulunurken kredi hacmi genişlemesini de teşvik edecektir.

Her ne kadar MB reel kurun 1.2'nin üzerine çıkması durumunda müdahale etme eğiliminde olduğunu açıklamakta ise de TL.'nin değeri üzerinde oluşabilecek yukarı yönlü bir baskı dış talebi olumsuz biçimde etkileyecek, tüketim ve yatırım malları ithalatı ile girdi tedarikinde ithal malı ikamesini özendirecektir. Diğer taraftan iç-dış talep ayrışmasının azaltılması yolunda kredi hacmi genişlemesini kısıtlamak amacıyla getirilmiş olan ciddi önlemlere rağmen kredi artış hızı,

ekonomi yönetimince hedef alınan yüzde 15.0 düzeyinin yukarısında seyretmektedir. Son dört ay itibariyle yüzde 22.0 olan kredi hacmi genişleme oranı daha da yükselme eğilimi sergilemektedir. Ayrıca Merkez Bankasınca uygulanmakta olan rezerv opsiyon mekanizması da (ROM) bankaları yurtdışından borçlanmaya özendirici bir etkide bulunmaktadır.

Not artışının Türk Lirasının değeri ve kısa vadeli dış borç stoku üzerinde yapabileceği yukarı yönlü baskının makroekonomik istikrar açısından yaratabileceği riske karşı ülke ekonomisinin dayanıklılığını artıran başlıca üç önemli unsur dikkat çekmektedir. Bunlardan birincisi ülkemizde tasarruf eğiliminin çok düşük olmasıdır. Sermaye girişindeki artış, bankaların yabancı sermayeye daha çok yönelmeleri, değerli TL.'nin tüketim eğilimini kamçılama tasarruf eğilimini daha da aşağı çekebilir ve ekonomi büyüme için dış tasarruflara daha fazla bağımlı hale gelebilir. Kırılganlığı artıran ikinci husus geçmiş yakın dönemde Türkiye'nin kısa vadeli borç stokunda meydana gelmiş olan hızlı genişleme ve

mevcut borç stokunun yüksek seviyesidir. 2009 yılı sonu itibariyle 6.6 milyar dolar olan Türkiye'nin kısa vadeli dış borç stoku izleyen dönemde hızlı bir yükselme sergilemiş ve 2013 yılı ilk çeyrek dönem sonu itibariyle 36.5 milyar dolara yükselmiştir. Aynı dönem itibariyle toplam tutarı 138.5 milyar doları bulan uzun vadeli borç stoku ana para ödemesine ilişkin olan tutarla birlikte vadesi dolan ve önümüzdeki 12 ay boyunca ödenmesi gereken borç tutarı 70.0 milyar doları bulmaktadır. Cari açığın finansmanı için temini gereken yaklaşık 50 milyar dolarlık tutar da dikkate alındığında 120 milyar doları bulan önümüzdeki 12 aylık döneme ilişkin finansman ihtiyacı makroekonomik istikrarın devam ettirilmesi açısından dikkate alınması gereken bir önemli risk niteliği taşımaktadır.

Kriz dönemi dışında geçmiş yakın dönemde kaydedilen yüksek dış açıklar ülkemizin dış yükümlülüklerinde hızlı bir yükselişi beraberinde getirmiştir. Türkiye'nin net dış yükümlülüklerini yansıtan 'uluslar arası net yatırım pozisyonu' 2008 yılı sonundaki 200 milyar dolar düzeyinden

2012 yılı sonu itibariyle 414.8 milyar dolara yükselmiştir. Sözü edilen dönem itibariyle yıllık ortalama 50.0 milyar doların üzerinde gerçekleşen net dış yükümlülüklerimizdeki artış bu yılın ilk çeyrek döneminde de devam etmiş ve Mart ayı sonu itibariyle 433.8 milyar dolara yükselmiştir. Uluslararası Para Fonu IMF net dış yükümlülüklerin GSYH'ya olan oranı için tavan olarak yüzde 40.0 tespitinde bulunurken, geçen yıl sonu itibariyle ülkemiz

için bu oran yüzde 52.0'nin üzerine çıkmış bulunmaktadır. Düşen büyüme hızına ve cari işlemler hesabı açığına rağmen dış dünyaya olan yükümlülüklerimizde gözlemlenen hızlı artış yapısal bir sorun olan iç tasarruf açığının önemini ve makro ekonomik istikrar ile sürdürülebilir yüksek büyüme hızı sağlanabilmesi açı-

sından iç tasarrufların arttırılmasının kaçınılmazlığını açık biçimde ortaya koymaktadır.

Görüldüğü gibi ekonomik alanda yakın geçmiş dönemde yaşanan olumlu gelişmeleri yansıtan not artırımları fon ve kısa vadeli kredi girişlerini, tüketim amaçlı kredi kullanımını özendirdiği ve Türk Lirasının değeri üzerinde yukarı yönlü baskı oluşturduğu ölçüde halen yüz yüze bulunulan ekonomik sorunların daha da güç çözümlür hale gelmesi sonucunu yaratabilecektir.

Dünya Ekonomisi

Küresel büyüme potansiyelin altında kalacak

Birleşmiş Milletler Dünya Ekonomik Durumu ve Beklentiler raporunu açıkladı. Raporda küresel ekonomik büyümenin devam etmekte birlikte potansiyelin altında kalacağı belirtildi. AB liderleri hülle yoluyla karlarını offshore hesaplarına aktararak vergi kaçıran dev şirketlere sıkı denetim konusunda anlaştı.

BM "Dünya Ekonomik Durumu ve Beklentiler" raporunun yarı yıl güncellemesini düzenlenen basın toplantısıyla açıkladı.

Rapora ilişkin detayları aktaran BM Genel Sekreteri'nin Ekonomik Gelişme'den sorumlu Yardımcısı Shamshad Akhtar, dünya genelinde liderlerin dengeli büyümeyi desteklemeye ve iş imkanı oluşturmaya odaklanmaları gerektiğini söyledi.

Shamshad Akhtar, geçen yıldan

bu yana gelişmiş ekonomilerin yapısal riskleri önemli ölçüde azalttığını, tüketici, iş çevreleri ve yatırımcı güveninin yükseldiğini kaydederek, "Ancak ekonomik büyüme sınırlı düzeyde kaldı" dedi.

Gelişmekte olan ekonomilerin önemli büyüme rakamlarına ulaştıklarını ancak bu oranın potansiyelin altında olduğunu vurgulayan Akhtar, bu durumun yılın ikinci yarısında ve gelecek yılda da devam etmesinin beklendiğini ifade etti.

Raporda, geçen yıl Aralık ayında yayımlanan raporda küresel ekonominin bu yıl yüzde 2.4, gelecek yıl ise yüzde 3.2 büyümesinin beklendiği vurgulanarak, beklentilerin aşağıya doğru revize edildiği ve bu yıl 2.3, gelecek yıl ise 3.1 oranında büyüme beklendiği belirtildi.

Raporda Avrupa ve ABD'de kriz nedeniyle oluşan işsizlik sorununun çözümü için de en az 5 yıla ihtiyaç olabileceği tahmini yer aldı.

Raporda küresel ekonominin halen kırılğan olduğu ve riskler taşıdığı belirtilerek, Avro bölgesindeki sorunlar ve ABD'deki mali uçuruma dikkat çekildi.

Avro bölgesindeki işsizlik sorunun önemine değinilen raporda, ABD'de işsizlik oranlarındaki azalmaya rağmen işsizliğin halen tarihi standardın üzerinde olduğu ifade edildi.

AB liderleri hülle yoluyla karlarını offshore hesaplarına aktararak vergi kaçırarak dev şirketlere sıkı denetim konusunda anlaştı.

Almanya Başbakanı Angela Merkel, Brüksel'deki AB zirvesinin ardından yaptığı açıklamada, "Şirketlerin merkezlerinin buldukları ülkelerde daha fazla vergi ödemelerini güvence altına almak için çalışacağız" diyerek bu kapsamda alacakları tedbirlerin en fazla büyük firmaları etkileyeceğini belirtti.

Zirve kararlarında, AB üyeleri arasında ve küresel düzeyde vergilendirmeye ilgili otomatik bilgi paylaşımına öncelik verileceği ve vergi cennetleriyle yeni anlaşmalar imzalanarak AB şirketlerinin yasal açıklardan faydalanmalarına önlem alınacağı kaydedildi.

Zirvede AB'nin rekabet gücüne darbe vuran yüksek enerji fiyatla-

rı da masaya yatırıldı ve enerji sektöründe rekabetin güçlendirilmesi, yenilenebilir enerji yatırımlarının artırılması, enerji dağıtım ağlarında ulusal sınırların kaldırılması ve enerji arz kaynaklarının çeşitlendirilmesi konusunda mutabık kalındı.

Avrupa'da enerji fiyatlarının kaya gazı devrimiyle ithalata bağımlılığı azalan ABD'ye göre yüzde 37 daha yüksek olması, kimya ve demir-çelik başta olmak üzere enerji yoğun sektörlerde birçok firmayı son dönemde üretim tesislerini Avrupa'dan ABD'ye taşımaya zorluyor.

Avrupa'da ise resesyon sürüyor, veriler ekonomik daralmanın "çekirdek" ülkelere de yansıdığını teyit ediyor: Euro bölgesi genelinde GSYİH 2013'ün ilk çeyreğinde yüzde 0,2 oranında daraldı. Özel tüketim harcamaları, devlet harcamaları, sabit yatırımlar ve net ihracat rakamları Euro bölgesi genelinde gerileme gösteriyor. 2012'nin son çeyreğinde yüzde -0,6 daralan ekonomik faaliyetlerin, Avrupa'nın çekirdek ülkelerine de sıçradığı göze çarpıyor. Almanya ekonomisi çeyreksel bazda yüzde 0,1 ile neredeyse yatay bir büyüme kaydetti. Bu rakam yüzde 0,3 olan beklentilerin de altında kaldı. Almanya'nın revize edilen

2012 son çeyrek büyümesi ise yüzde -0,7 oldu. Diğer ülkelerde durum ne? Fransa'da resesyonun devam etmekte olduğunu görüyoruz. Geçtiğimiz çeyrek yüzde 0,3 daralan Fransız ekonomisi yılın 1. çeyreğinde de çeyreksel bazda yüzde 0,2 daraldı. İtalya'da milli gelir yüzde 0,9 daralmayı takiben, yüzde 0,5 daralırken, İspanya çeyreksel bazda yüzde 0,5 daraldı.

Yunanistan ve Güney Kıbrıs rahatlıyor. Euro Bölgesi maliye bakanları (Eurogroup) Yunanistan'a 7,5 milyar euro'luk kredi dilimini onayladı. Eurogroup'tan yapılan açıklamada, 4,2 milyar euro'nun birkaç gün içinde serbest bırakılacağı, kredinin kalan 3,3 milyar euro'sunun ise Troyka'nın istediği şartların karşılanması halinde Haziran'da Yunanistan'a ödeneceği söyleniyor.

Güney Kıbrıs cephesinde ise IMF, Güney Kıbrıs'a 86 milyar euro'luk ödeme yapılmasını öngören kurtarma planını onayladı. IMF planı çerçevesinde G.Kıbrıs'ın kamu borcunu 2020'de GSYİH'nin yüzde yüze üne düşürmesi gerekmekte. IMF, ülkede bu yıl yüzde 9, önümüzdeki yıl ise yüzde 4 daralma bekliyor.

Almanya'da yatırımcı güveni yatay ve beklentilerin altında. Mayıs

ayı için ZEW ekonomik beklenti anketi Nisan'daki 36,3 değerinin hemen üzerinde 36,4 olarak açıklandı. Almanya'da ZEW ekonomik beklentiler anketiyle paralel seyreden imalat sanayi PMI beklenti anketi de, Nisan'da 48,1 ile yatay seyretmişti. Dolayısıyla ZEW ve PMI benzer bir tablo çizmeye devam ederken, geçtiğimiz günlerde açıklanan fabrika siparişleri ve sanayi üretimi verileri ise beklentilerin üzerinde, olumlu seyretmekte. Sonuç olarak beklenti endeksleri euro bölgesindeki belirsizlik ortamına paralel zayıf seyrini sürdürürken, açıklanan veriler daha sağlam bir görünüm arz ediyor.

Japon ekonomisi beklentilerin üzerinde büyüdü. Tokyo'daki bakanlar kurulu GSYİH'nin geçtiğimiz çeyrekte yıllık bazda yüzde 3,5 büyüdüğünü açıkladı. Büyümedeki hızlanmanın yüzde 2,3'lük kısmı GSYİH'nin yüzde 60'ını oluşturan özel tüketimden geldi. Fiyat etkisinden arındırılmamış nominal GSYH yüzde 1.5 büyüdü.

Japon Merkez Bankası (BOJ) gerçekleştirdiği para politikası toplantısında Nisan toplantısında açıklamış olduğu parasal genişleme programını aynen korudu. Enflasyonu yüzde 2'ye yükseltmek için BOJ "niteliksel ve niceliksel

parasal genişleme" programına devam edecek. Para politikasının ekonomik aktivite ve finansal piyasaları pozitif yönde destekleyeceği, enflasyon beklentilerinde artışa katkı sağlayacağı ve Japon ekonomisinin yaklaşık 15 seneden bu yana süren deflasyonun üstesinden gelmesi bekleniyor.

BOJ, para tabanını 60-70 trilyon yen artıracak. Banka tahvil alımlarına devam edecek olup, elindeki tahvillerin vadesini 7 yıla uzatmayı hedefliyor. Banka ayrıca ETF, gayrimenkul yatırım fonu alacak olup, bu varlıkların tutarının sırasıyla yaklaşık 1 trilyon yen ve 30 trilyon yen artması bekleniyor. BOJ, Japon ekonominin toparlanmaya başladığını, deniz aşırı ülkelere yapılan ihracattaki azalışın durduğunu ve kademeli olarak toparlandığını belirtiyor. Nitekim açıklanan veriye göre ihracat Nisan ayında yıllık yüzde 3,8 oranında artış gösterdi.

Japonya'da geçtiğimiz hafta açıklanan büyüme rakamları da, beklentilerin üzerinde yıllıklandırılmış bazda yüzde 3,5 büyümeye işaret etmişti. Büyümedeki hızlanmanın yüzde 2,3'lük kısmı GSYİH'nin yüzde 60'ını oluşturan özel tüketimden geliyor. Japonya'da Abe politikalarının ekonomiye yansımaya başladığını değerlendirebili-

riz. Japonya'da son 5 aydır hem ihracat hem de ithalat artış seyrini koruyor. İthalat tarafında artış, ihracata göre daha sınırlı kalmakta. Nisan ayı için dış ticaret açığı piyasa beklentisi 530 milyar Yen. En son Mart ayında dış ticaret açığı beklentiler dahilinde 922 milyar Yen'e gerilemişti.

İngiltere'de enflasyon Nisan'da yıllık yüzde 2,4 ile son yedi ayın en düşük seviyesine geriledi. Mart ayında tüketici fiyatları artışı yüzde 2,8 seviyesindeydi. İngiltere Merkez Bankası (BOE) geçtiğimiz hafta yayınladığı tahminlerde, enflasyon beklentilerini aşağıya doğru revize ederek, yüzde 2 enflasyon hedefine beklenenden daha erken ulaşılabileceğini belirtmişti. Ancak Euro Bölgesi genelinde görülen fiyat baskılarının 2013 boyunca devam etmesi de beklentiler arasında.

Buna paralel olarak piyasa beklentisi de İngiltere'de enflasyonun yüzde 2 hedefinin 2015 yılından önce gerçekleşmeyeceği yönünde şekilleniyor. Son olarak hatırlayacak olursak, BOE genişlemeci para politikasını sürdürmeye devam etmekte. En son faiz kararında, tahvil alımlarını da 375 milyar sterline sabit bırakarak, şu an için "bekle-gör" politikasına devam ettiğini göstermişti.

ÜFE: 1,00, TÜFE: 0,15

Mayıs ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde 1,00, bir önceki yılın Aralık ayına göre 0,99, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 2,17 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 3,27 artış gerçekleşti. Aylık değişim tarım sektöründe yüzde 5,80 düşüş, sanayi sektöründe ise yüzde 0,09 olarak gerçekleşti. Sana-yide en yüksek aylık artış elektrik, gaz üretimi ve dağıtım sektöründe yaşandı. Endeksteki 788 maddeden; 193 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 374 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 221 maddenin ortalama fiyatlarında düşüş yaşandı.

Mayıs ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde 0,15, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 3,21, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6,51 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 7,51 artış gerçekleşti. Aylık en yüksek artış 8,85 ile giyim ve ayakkabı grubunda yaşandı. Yıllık en yüksek artış ise yüzde 16,09 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti. Endeksteki 437 maddeden; 77 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 252 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 108 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

ÜFE	MAYIS 2013 (2003=100)	MAYIS 2012 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	1,00	0,53
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	0,99	1,27
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	2,17	8,06
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	3,27	10,57

TÜFE	MAYIS 2013 (2003=100)	MAYIS 2012 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,15	-0,21
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	3,21	2,87
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	6,51	8,28
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	7,51	8,68

		2013					2012						
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	-0,18	-0,13	0,81	-0,51	1,00	-1,49	-0,31	0,26	1,03	0,17	1,66	-0,12
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	-0,18	-0,31	0,50	-0,01	0,99	-0,24	-0,56	-0,30	0,72	0,90	2,58	2,45
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	1,65	0,30	0,66	0,42	0,15	-0,90	-0,23	0,56	1,03	1,96	0,38	0,38
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	1,65	1,95	2,63	3,06	321	1,95	1,71	2,28	3,34	5,36	5,76	6,16

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Nisan (Milyon TL)			2013 Yılı Bütçe Hedefi
	2013	2012	Artış (yüzde)	
Genel Bütçe Gelirleri	120.189	102.27	17.5	361.134
Vergi Gelirleri	101.474	84.430	20.1	317.948
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	28.159	25.832	9.00	91.929
Gelir Vergisi	19.609	17.798	10.1	62.667
Gelir Vergisi Tevkifatı	17.372	15.655	10.9	57.358
Kurumlar Vergisi	8.550	8.033	6.43	29.262
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	7.705	6.971	10.5	28.303
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	3.344	3.115	7.35	7.710
Motorlu Taşıtlar Vergisi	3.270	3.059	6.89	7.478
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	40.944	33.234	23.1	131.472
Dahilde Alınan KDV	12.380	10.524	17.6	36.400
Özel Tüketim Vergisi	24.569	19.202	27.9	83.136
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	2.058	1.831	12.3	6.342
Dış Ticaretten Alınan Vergiler	21.117	16.442	28.4	67.447
İthalde Alınan KDV	19.441	14.702	32.2	61.213
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	4.468	9.006	-50.3	9.124
Harcamalar	124.931	111.568	11.9	404.045

Mevzuat Değişiklikleri

- 02.05.2013** - Milli Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 353)
- 03.05.2013** - 2013/4617 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Geçici 20 nci Maddesi Kapsamındaki Bankalar, Sigorta ve Reasürans Şirketleri, Ticaret Odaları, Borsalar veya Bunların Teşkil Ettikleri Birlikler Personeli İçin Kurulmuş Bulunan Sandıkların İştirakçileri ile Aylık veya Gelir Bağlanmış Olanlar ile Bunların Hak Sahiplerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Devredilmesine İlişkin Sürenin Bir Yıl Uzatılması Hakkında Karar
- 04.05.2013** - Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmzalanması Hakkında Genel Tebliğ (Sıra No: 6)
- 11.05.2013** - Milli Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 354)
- 14.05.2013** - Çiftçi Kayıt Sistemine Dahil Olan Çiftçilere Mazot, Gübre ve Toprak Analizi Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2013/14)
- 15.05.2013** - Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- 18.05.2013** - İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (No: 2013/8)
- 20.05.2013** - Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi ile İlgili Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulunun 25/4/2013 Tarihli ve 04/01 Sayılı Kararı
- 24.05.2013** - 5018 Sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Geçici 21 inci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usullerin Belirlenmesine Dair Karar
- 25.05.2013** - Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kâr ve Zarara Katılma Oranları ile Kredi İşlemlerinde Faiz Dışında Sağlanacak Diğer Menfaatler Hakkında Tebliğ (Sayı: 2006/1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2013/8)
- 28.05.2013** - Sermaye Piyasasında Bağımsız Dış Denetleme Hakkında Yönetmeliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği (III-48.1)
- 29.05.2013** - 6486 Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 31.05.2013** - Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik

Vergi Takvimi

- 10.06.2013** - 16-31 Mayıs 2013 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 11.06.2013** - 16-31 Mayıs 2013 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödenmesi
- 17.06.2013** - Mayıs 2013 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Mayıs 2013 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Mayıs 2013 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
- Mayıs 2013 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Mayıs 2013 Dönemine Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Mayıs 2013 Dönemine Ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
- 20.06.2013** - Mayıs 2013 Dönemine Ait Kolalı Gazozlara İlişkin EK:7 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Mayıs 2013 Dönemine Ait Alkollü İçeceklerle İlişkin EK:8 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Mayıs 2013 Dönemine Ait Tütün Mamullerine İlişkin EK:9 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Mayıs 2013 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin EK:10 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Mayıs 2013 Dönemine Ait 5602 Sayılı Kanunda Tanımlanan Şans Oyunlarıyla İlgili Veraset ve İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Mayıs 2013 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Mayıs 2013 Dönemine Ait İlan ve Reklâm Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Mayıs 2013 Dönemine Ait Müşterek Bahislere İlişkin Eğlence Vergisinin Beyanı ve Ödemesi ile Diğer Eğlence Vergilerine İlişkin Eğlence Vergisinin Ödemesi
- Mayıs 2013 Dönemine Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Mayıs 2013 Dönemine Ait Yangın Sigortası Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 24.06.2013** - Mayıs 2013 Dönemine Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Muhtasar Beyanname ile Beyanı
- Mayıs 2013 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı
- Mayıs 2013 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı
- 25.06.2013** - 1-15 Haziran 2013 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 1-15 Haziran 2013 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödenmesi
- 26.06.2013** - Mayıs 2013 Dönemine Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Ödemesi
- Mayıs 2013 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Ödemesi
- Mayıs 2013 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Ödemesi
- 30.06.2013** - Haziran 2013 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Ödemesi
- 01.07.2013** - Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerin Gelir Vergisi 2. Taksit Ödemesi
- Mayıs 2013 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
- Mayıs 2013 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)
- Mayıs 2013 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi

Mayıs 2013 Kronoloji

01 Mayıs İstanbul'da 1 Mayıs kutlamalarını engellemek için metro, metrobüs, otobüs, vapur seferleri iptal edildi. Polis, Taksim'e yürümek isteyen her gruba biber gazı ve tazyikli suyla müdahale etti. 2 bin biber gazı, 370 ton su kullanıldı.

02 Mayıs Akçakale Sınır Kapısından girmek isteyen Suriye'liler, aranmak istenmeyince saldırdı. Uzun namlulu tüfeklerle açılan ateş sonucu 1 polis şehit oldu, 2 polis, 5 asker ve 4 vatandaş yaralandı.

03 Mayıs Cumhuriyet tarihinin en yüksek bedelli ihalesi gerçekleşti. Ankaralı 5'li konsersiyum, inşaatı 10 milyar euroya mal olacak İstanbul'un yeni havalimanını 25 yıl işletmek için 26 milyon euro ödeyecek.

04 Mayıs İstanbul'da yoğun sis yüzünden yolcu teknesi ile şehir hatları vapuru çarpıştı. 367 yolcudan 3'ü yaralandı.

05 Mayıs Galatasaray Sivasspor'u 4-2 yenerek ligin bitimine 2 hafta kala şampiyonluğunu ilan etti.

06 Mayıs Türk Metal Sendikası, otomotivden beyaz eşyaya, elektronikten demir çeliğe kadar, metal sektöründe çalışan 115 bin işçi için grev kararı aldı.

07 Mayıs Ekonomide siyasi istikrarın önemine işaret eden Başbakan Yardımcısı Babacan, henüz birinci sınıf demokrasisi ve hukuk devleti olduk diyemiyoruz dedi.

08 Mayıs ABD ve Rusya, Suriye'de çözüm bulunması için bir uluslararası konferans toplanması için anlaştı.

09 Mayıs Milletvekillerine yeni haklar getiren yasa TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda kabul edildi. Eski yeni milletvekilleri ile çocukları da dahil olmak üzere 15 bin kişi diplomatik pasaport alacak.

10 Mayıs Milletvekillerine özel statü ile yeni haklar getiren yasa teklifine halkın tepkisi büyük olunca MHP, CHP ve BDP imzasını çekti.

11 Mayıs Hatay Reyhanlı'da 2 bombalı minibüs patladı. Şehir savaş alanına döndü. 46 kişi öldü, 153 kişi yaralandı.

12 Mayıs Hatay'ın Reyhanlı ilçesindeki patlamada ölen ve yaralananlara ilişkin hertürlü bilgilerin gösterilmesine ve yayınlanmasına yayın yasağı getirildi.

13 Mayıs Bir Türk F-16 uçağı Suriye'ye yönelik sınır keşif uçuşu sırasında Amanos dağları civarında düştü, pilot şehit oldu.

14 Mayıs Türkiye'nin 19 yıl sonra IMF'ye borcu 412 milyon dolarlık son taksitinde ödenmesiyle sıfırlandı.

15 Mayıs Yargıtay 9. Ceza Dairesi, suikastten 6 yıl sonra, Hrant Dink'i "Yasin Hayal'in kurup yönettiği suç örgütü öldürdü" kararı verdi.

16 Mayıs Başbakan Erdoğan ile ABD Başkanı Obama Beyaz Saray'da yaptıkları görüşmede Suriye sorununu ele aldılar.

17 Mayıs TMSF, Mehmet Emin Karamehmet'e ait Çukurova Grubu şirketlerinden Show Tv ve BMC'ye el koydu.

18 Mayıs Başbakan Erdoğan yeni anayasa için "umudumuz azalıyor. Biz kendi teklifimizi sunarız. 330'u bulursak referanduma gideriz. 2014'te 3 seçim gelebilir" dedi.

19 Mayıs Irak'ta bombalı araçlarla düzenlenen saldırılarda 97 kişi yaşamını yitirdi. Mezhep çatışmalarında son 6 günde ölenlerin sayısı 224'e ulaştı.

20 Mayıs Göreme'de turistleri taşıyan balonlar havada çarpıştı, Brezilyalı üç turist yaşamını yitirdi.

21 Mayıs ABD'nin Oklahoma eyaletindeki Moore kasabasını vuran hortum, 55 bin nüfuslu yerleşim yerini yerle bir etti, çoğunluğu çocuk en az 24 kişi hayatını kaybetti.

22 Mayıs Reyhanlı saldırısının bir numaralı şüphelininin Yayladağ sınır kapasından 400 kez Suriye'ye giriş çıkış yaptığının belirlenmesi üzerine kapı bir ay süreyle kapatıldı.

23 Mayıs Diyarbakır'da jandarma ve polis timleri düzenledikleri baskında 5 köyde 3 ton uyuşturucu ele geçirdi.

24 Mayıs TMSF, Karamehmet'e ait Show Tv ve BMC'den sonra Digitürk, Akşam ve Güneş gazeteleri ile Alem Fm'inde olduğu 10 şirkete el koydu.

25 Mayıs Ankara metrosunda, peronda bekleyen vatandaşlara "ahlaka uygun davranım" anansona metroda protesto edenlere bir grup pala ve sopalarla saldırdı.

26 Mayıs İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası seçimlerini Yahya Arıkan'ın Başkanlığındaki Çağdaş Demokrat Muhasebeciler Birliği kazandı.

27 Mayıs AB Dışişleri Bakanları Suriyeli muhaliflere silah ambargosunun uzatılmaması konusunda anlaşmaya vardı.

28 Mayıs 357 milyon euro yatırımla 3 yılda tamamlanacak Çukurova Havalimanı'nın temeli atıldı.

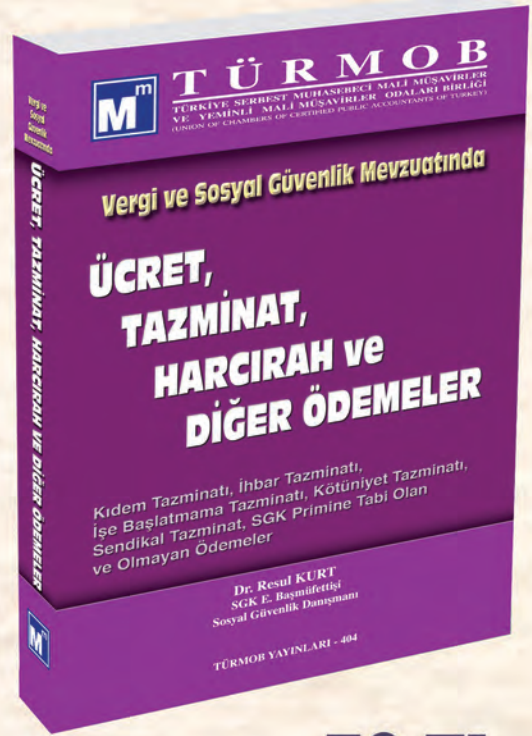
29 Mayıs İstanbul Boğazı'na yapılacak üçüncü köprüünün temeli düzenlenen törenle atıldı. Köprüünün 2 yılda tamamlanması planladı.

30 Mayıs Adıyaman'da tarım işçilerini taşıyan minibüsün lastiği patladı, köprüden uçan minübüsteki 10 tarım işçisi hayatını kaybetti.

31 Mayıs Polis, Taksim Gezi Parkı'ndaki ağaçlar kesilmesin diye günboyu nöbet tutan gruba sabahtan gece yarısına kadar müdahale etti. Aşırı güç kullanmakla suçlanan polisler gaz bombaları onlarca kişiyi yaraladı.

40 TL

30 TL

40 TL

30 TL

www.mu-den.com.tr

Şehit Gönenc Şk. No:28/3 Anıttepe/ANKARA - Tel: (0.312) 230 04 51 - 52

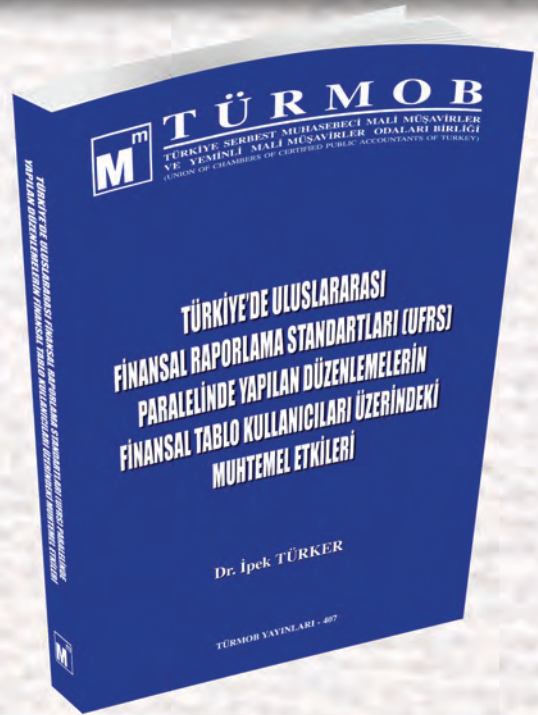

2012
baskı

50 TL

25 TL

www.mu-den.com.tr

Şehit Gönenç Sk. No:28/3 Anıttepe/ANKARA - Tel: (0.312) 230 04 51 - 52